

КРАЯЗНАЎЧЫ

• № 4 •

• 27 СНЕЖНЯ 2018 •

ПЕРШЫ МЕСЯЦ ЗІМЫ

І АПОШНІ КАЛЯНДАРНАГА ГОДА

Ён мае назву снежань ад слова “снег”. Старабеларускае найменне яго – прасінець (у значэнні “прасвет у воблаках”), старарускае – студёный.

Снежань – найбольш пахмурны месяц у годзе. У ім ёсць і самы кароткі дзень года – 21-га або 22-га (7-8 гадзін).

Сярэднемесячная тэмпература складае ад 5...6 градусаў марозу на паўночным усходзе рэспублікі да 2...3 градусаў на крайнім паўднёвым захадзе.

Фенолагі лічаць прадзім’ем час ад першага з’яўлення снегу да ўстанаўлення сталага зімовага пакрову. Каб атрымаць патрэбную колькасць вільгаці вясною, сяляне выконваюць снегазатрыманне, або наадварот, мерапрыемствы па абароне ад лішніх ападкаў. Калі снег ляжа на незамерзлую глебу і ў паніжаных месцах, то адбываецца выпарэнне і вымаканне азіміны. У снежні здараюцца адлігі.

Сухі снежань – сухая вясна, сухое лета.

Снежань вока снегам цешыць, ды марозам вуха рве.

З народнага календара

УА “Лунінецкі ДПТДПТК”
Аб’яднанне
на інтарэсах
“Краязнаўства”

- ◆ Першы месяц зімы і апошні каляндарнага года 1
- ◆ 19 снежня – свята Міколы 1
- ◆ Выцінанка-выразнка 2
- ◆ Цікава ведаць 2
- ◆ Навагодні млын 3
- ◆ Пажаданні з Новым годам і Калядамі 4
- ◆ Зімовы настрой 4

19 СНЕЖНЯ - СВЯТА МІКОЛЫ

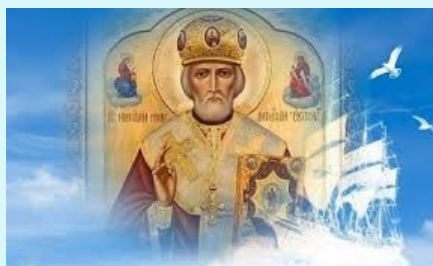
Мікола (Зімовы Мікола, Мікольшчына). Багата адлюстраваны ў прымаўках: “Варвара мосціць, а Мікола марозам гвоздзіць”, “Без Міколы не бывае ні зімы, ні лета”, “Хвалі зіму па Міколе”, “Да Міколы няма зімы ніколі”, “Ніводнаму Міколе не вер ніколі”, “Зімовы Мікола каня заганяе”. Хаця Міколам “не верылі”, аднак прыкметы існавалі. У Магілёўскай губерні назіралі: калі іней з’явіцца раней Міколінага дня, то неабходна будзе сеяць ранні ячмень. На Старадарожчыне зараз лічаць: як да Міколы не выпадзе снег, то доўга не зазелянее трава.

Прашу цябе, Мікола, да сябе,

Што бы ты ў мяне гадуваў,

На коніку прыезджаў,

Хлеба, солі засылаў.

З народнага календара

*Снежань зіму пачынае,
а год канчае.*

*Снежань сцюжны з
зімою дружны.*

*Мароз у снежні і снег вышэй
хаты – будзе год тады багаты.*

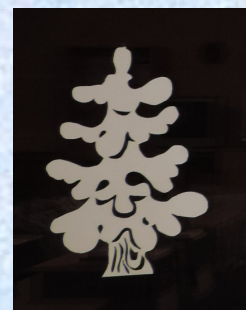
Мінулае – гэта не сённяшні дзень, але менавіта ён з’яўляецца пачаткам будучыні. Таму тое, чым мы жывем сёння, калі-небудзь будзе нашым мінулым. Ад сённяшніх нашых думак, паводзін, рашэнняў і інтарэсаў залежыць, якой будзе будучыня.

Сапраўды, без гісторыі няма будучыні. Вяртацца да старога ўкладу жыцця не варта, але ведаць, як жылі нашы дзяды, прадзеда неабходна. У беларускай нацыянальнай культуры ёсць нямала амаль забытых відаў народнай творчасці, якія апошнім часам выклікаюць усё большую цікавасць. Адным з іх з’яўляецца выцінанка – гэта мастацтва ставарэння ўзораў з белай, чорнай або каляровай паперы пры дапамозе нажніц або нажа. Слова “выцінаць” значыць па-майстэрску выразаць нейкі далікатны ўзор. Зарадзіўся гэты від дэкаратыўна-прыкладнога мастацтва ў Кітаі, а развіццё атрымаў у сувязі з удасканальваннем папяровай вытворчасці. Нашы продкі шырока выкарыстоўвалі выцінанку ў побыце: ёю аздаблялі аконныя фіранкі, палічкі, рамкі з фотаздымкамі, абразы, покуць. У беларускай выцінанкі ёсць свае характэрныя асаблівасці тэхнікі, правілаў, сюжэтаў і тыпаў.

Да навагодніх святаў і Каляд мы вырашылі ўпрыгожыць кабінет і зрабілі шмат выцінанак: елкі, снегавікі, зайчыкі, касулі, мядзведзі і, канечне, сняжынкі. Існуе шмат класіфікацый выцінанкі. Тыя, якія выразалі мы, з’яўляюцца ажурнымі, адзінарнымі, аднакаляровымі.

Гэта сапраўдная творчасць: вырастаюць з паперы дрэвы, у голлі спяваюць птушкі, грэе папяровае сонца. І грэе яно не цела, а душу.

Канановіч Вікторыя, навучэнка групы №24

ЦІКАВА ВЕДАЦЬ

Белавежская пушча – адзін з самых старажытных лясных масіваў Еўропы. Размешчаны ён на паўднёвым захадзе Беларусі, уздоўж мяжы з Польшчай, на водападзеле басейнаў Заходняга Буга, Нёмана і Прыпяці, у 60 км ад Брэста. У межах Беларусі Белавежская пушча займае плошчу каля 145 тыс. га. Назву сваю пушча атрымала, магчыма, ад абарончай вежы са сценамі белага колеру, пабудаванай у XIII стагоддзі. На працягу стагоддзяў пушча з’яўлялася месцам княжацкага і каралеўскага палявання. З сярэдзіны XII стагоддзя Белавежская пушча – адзінае месца ў Еўропе, дзе вадзіліся зубры. Пасля першай сусветнай вайны зуброў у пушчы не засталася зусім. У 1929-1930 гг. у Германіі і Швецыі было закуплена 7 зуброў для Белавежскай пушчы. У 1939г. пушча аб’яўлена запаведнікам, у 1991г. Белавежскай пушчы нададзены статус нацыянальнага парку.

НАВАГОДНІ МЛЫН

21 снежня мы наведалі Лунінецкі краязнаўчы музей і прынялі ўдзел у адкрыцці выставы-продажу вырабаў ручной работы “Навагодні млын”.

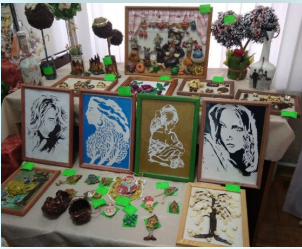
Спачатку выступіла дырэктар музея Наталля Благадзёрава, якая шчыра вітала ўдзельнікаў мерапрыемства. Імі сталі 16 чалавек, 7 з якіх – рамеснікі. Акрамя лунінчан, удзельнікамі сталі ўмельцы з Мікашэвіч, Пінска і Нясвіжа. Кожны з іх раскажаў пра сябе і сваё хобі. Некаторыя з іх ужо вопытныя майстры, а некаторыя толькі нядаўна захапіліся творчасцю і захацелі паказаць свае вырабы шырокаму колу наведвальнікаў музея.

Нас прыемна ўразілі цудоўныя вырабы з саломкі, халоднага фарфору, дрэва і др. Многа вышываных вырабаў, навагодніх сувеніраў, інтэр’ерных кветак, вырабаў з льну і бумагі, а таксама ўпрыгожаняў на любы густ.

Гэта цудоўнае мерапрыемства з мэтай заявіць пра сябе, прэзентаваць сваё мастацтва, пазнаёміцца з іншымі майстрамі, адчуць атмасферу творчасці і надыходзячых свят.

Мы таксама дакрануліся да творчасці і зрабілі важную выснову, што ні ўзрост, ні сацыяльнае становішча, ні што-небудзь іншае не можа стаць перашкодай на шляху таленту і майстэрству. І нам хочацца пажадаць усім майстрам плёну, палёту фантазіі, увасаблення ў вырабах сваіх памкненняў.

Яна Плескацэвіч, навучэнка групы №14

Пажаданні з Новым годам і Калядамі

ЗІМОВЫ НАСТРОЙ

Люблю зіму. Гэта казачная пара. Я люблю, калі пад нагамі рышць снег, калі марозік кусае за шчокі, калі можна спускацца з гары і коўзацца на канаве ці рэчцы. Яшчэ люблю назіраць, як малыя дзеці лепяць снежавікоў. Пад вечар люблю прайсці вуліцай, калі лётаюць рэдкія сняжынкi, і проста памарыць.

У канцы снежня ў кожнага святочны настрой. У горадзе гэта адчуваецца дзякуючы цудоўным упрыгожанням, яркім гірляндам, што зіхацяць і радуюць вока. Але сапраўдная казка – за горадам. Лес стаіць увесь белы, снежны. Прыгожыя пушыстыя футры апранулі елкі, сосны, ядловец. Але і другія дрэвы і кусты таксама прыгожыя. Хочацца доўга любвацца гэтай прыгажосцю і захапляцца тым, як можа прырода стварыць такія дзівы.

Ангеліна Кавалевіч, навучэнка групы №14

Друкаваны орган
аб'яднання
па інтарэсах
«Краязнаўства»

Выдаецца з
верасня 2018г.

Галоўны рэдактар:
Антановіч
Галіна Мікалаеўна

Тэхнічны рэдактар:
Наркевіч Карына

Рэдакцыйная
калегія:
Канановіч Вікторыя,
Маснева Ганна,
Плескацэвіч Яна,
Кавалевіч Ангеліна

Наш адрас:
вул. Чэхава, 10а
225644 г. Лунінец
Брэсцкай вобл.

Наш сайт:
www.lgplp.brest.by

E-mail: lgplp@brest.by

Выходзіць 1 раз у
месяц

